

Szerkesztési iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek, Zápolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1903.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

XXXII. évfolyam. 293. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hónapra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Csütörtök, december 24.

Karácsony.

Nagybecskerek, december 24.

Zugjakok, óh zugjakok csak fenséges harangok, hijjatok csak, óh hijjatok benünket az Istennek szent házába, hirdessétek csengő-bongó szóval, hirdessétek minden embernek a föld kerekén az örömet, — a vergődő sziveinket megváltót: megszületett az Ur Jézus, a földre szállott az égből a szeretetnek mindenható Istene, mert elkövetkezett az időnek teljessége, bétellett az Ur ígérete. Eljött hozzánk az üdvösség, a mi vergődő sziveinket megszabadító! . . .

Áldott legyen eljöttöd szeretetnek áldott ünnepe, békességet hozó szent karácsony!

Érvől-évre beköszöntesz hozzánk, hogy vigasztalással légy a szenvedőre, hogy reménységet adj a kétségbeesettnek, hogy fölemeld a földről az elesettet, hogy megálazzad azokat, akik magukat fölmagasztalják és fölmagasztaljad azokat, akik szívben, lélekben magukat megaláztatva, betöltik az örökkévaló Istennek törvényét, az ő szent akaratját.

Eljősz hozzánk, — óh légy üdvözölve szent karácsony — eljősz hozzánk, hogy elfordítsad a mi sziveinket, a mi tekinteteinket e világ mulandó dolgairól. Hívásos örömeiről s fölemeljed a lét harcában elfáradt lelket a szeretetnek hatalmas Istenéhez.

Óh jertek, jertek Istennek házába, halljátok meg a harangok hívó szavát, amelyben Isten beszél hozzánk, — boruljatok le az oltárnak hideg kövére, zendüljön meg az orgona fenséges hangjára ajkaitokon az örömmel, a hálaadásnak gyönyörű himnusa, nyiljanak meg sziveitek, hadd törjön föl azokból az örökkévaló Istennek trónusához égi magasságba a karácsonyi hallelujja: Áldott, ki eljött az Urnak nevében!

Megérti a harangoknak hívó szavát a hívő ember. Leveti hétköznapi ruháját, leveti gyarlóságait, — a régi ember ünne-

lőbe öltözik, felölti az új embert, kit a szeretet váltott meg a büntől, a haláltól az életnek, az üdvnek.

A régi ember, a gyarlósággal teljes, a hitetlen, aki tegnap még hidegen ment el az Istennek háza előtt, a kinek szívét nem indította meg a nyomornak hangos jajkiáltása, aki néma volt a lelkiismeretnek, a jó cselekedetre ösztönző, parancsoló szavára, aki süket vala a szeretetnek, az irgalomnak és könyörületességnek hangos figyelmeztetései — az ma új emberként, lélekben újrászületve, az élő hitnek csodátevő erejétől üve-hajtva keresi föl az imádságnak hajlékát és leborulván az Ur színe előtt, remegő ajakkal tesz igaz vallomást a szeretet Istenéről, ezen szavakat bocsátván az oltár előtt az ég felé: Hiszek tebened örök Isten! Az ma kitarja szívét, lelkét Megváltója előtt és lehajol a szenvedőkhoz, a nyomorultakhoz és felemeli őket magához, letörli a könnyeket, miket a bú, a szenvedés sajtolt ki emberiársai szeméből, cselekszi a jót, nem másért, mint hogy csak — jót cselekedjek és a hívő keresztény örömeivel és alázatosságával hangoztatja: Áldott legyen, ki jött az Urnak nevében!

Áldott légy szent karácsonynak ünnepe!

Te, ki a szeretet virágait fakasztod millióknak sziveiben, ki a jótékonyágnak, a világot megváltó szeretetnek melegét hinted az emberiségre, ki fölkeresed az árvát, az özvegyet, az elhagyottat, az éhezőt, a koldust s meleg ruhát juttatsz azoknak, kik dideregnek, tápláló falatot azoknak, akik éheznek, reményt a csüggedőknek, hitet a hitetleneknek, erőt a gyöngéknek, a boldogtalanoknak vigasztalást, — átalakítván, a tökéletesség útjára, az igazság ösvényére, az üdvösségnek országába vezetvén bennünket.

A ragyogó égnek boltozatán feltűnik egy csillag arra napkelet felé. Tündöklő fényével elárasztja a földet. Millió szem tekint föl az égre, melyből alászáll

— onnan a keleti égen sugárzó csillag felül az Urnak anyyala.

És leszáll a földre; kunyhókba, palotába egyaránt bétékint s elveszi mindeneknek sziveibe az Urnak üzenetét, a megváltást jelentő örömhírt, hogy megszületett a Megváltó, leszállott az égből a földre Istennek egyszülött szent fia, hogy a ki benne hiszen, az el ne vesszen, hanem örök életet éljen.

Kigyuladnak a karácsonyfán az apró lángok, a szeretetnek ragyogó tüzei, békeség, öröm száll szegénynek, gazdagnak, elhagyottnak, árvának szívébe. Fölzendül az ajkakon a kétségbeesés, a halál sötét birodalmából a hitnek, reménynek és a szeretetnek fényes világába vezetett, a megtartott emberiségnek hálaoszlozmája: Dicsőség az Istennek a magasságban, áldott, ki jött az Urnak nevében! Áldott vagy szeretetnek fenséges ünnepe, te, a ki eljöttél újra hozzánk, sziveinket megváltó, áldott, óh ezerszer áldott szent karácsony!

A magyar békeapostol. (P. C.) Midőn karácsony ünnepére beharangoztak, Magyarország minden templomában az Üdvözítő szavát fogják hirdetni s áhitatos szívvel fognak a békességért és szoros összetartásért imádkozni, a mivel hazánk legfőbb egyházfejedeleme nemis intencióinak felelnek meg, ki a békét választotta jelszavának. Mert legujabb pásztorlevelében is, melyet Vas zary Kolos hereceprimás a karácsonyi ünnep alkalmából kibocsátott szent buzgalommal csinál propagandát a béke mellett. A hazafias egyházfejedelelem így szól e körlevelében: „Hazaszeretetünk eszménye legyen Isten imádni, a királyt tisztelni, a haza javát előmozdítani.“ Az ilyen vetés dus termést kell hogy hozzon és a nagy ünnepen bizonyára milliók ajkáról fog Egbe szállni az ima, hogy békeapostolunk drága életét még évek hosszu során át tartsa meg Isten számunkra!

Változások a főispáni karban. A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a király a belügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök előterjesztésére dr. Bárdossy Jenő, Sárosvármegye főispánját, dr. Hagara Viktor Bereg vármegye főispánját, dr. gróf Jankovich László Zalavármegye főispánját és dr. Kramolin Vik-

A „TORONTÁL“ tárcája.

Karácsonyest.

A betlehemi csillag fényes sugarai szeliden ragyogtak le az ódon falusi kuriára. A jégvirágos ablakok alatt vonatottan hangzott föl a kántáló gyerekek ajkán a dicsőítő ének, aztán zörögtek az ajtó kilincsen. De bizony az nem nyílt föl, az egész ház megmaradt a maga kihalt, nagy esőndjében s az ünnepköszöntőknek a szokásos kalács nélkül kellett egy házzal odébb menniök bosszusan dörmögve, hogy legalább ezen az egy estén otthon ülhetne az uraság.

Az uraság pedig ott ült a nagy sötét ebédülőben némán, mozdulatlanul. Ép az előbb jött be a kis kerti ajtón a százados fenýök alól, melyek havas koronájokkal mintegy védőleg borulnak össze egy frissen hantolt sir fölött.

Itt töltötte az egész napot; a sűrűn szitáló hó szabadon belephette görnyedt alakját s jéggyöngy méredt arcán a csipős, fagyos szélben némán hulló könnye.

Csak az est leszállta rezentette föl, még egyszer görcsösen kebléhez szorítva az egyszerű fekete keresztet, sietett csaknem futva a lakásába, hol már várta lobogó kályhatűz.

Úgy a hogy volt felsőruhástul odabuzódott a tűz elé; de hovatovább mind jobban didergett tulfűtött szobában, míg kűnn a sir mellett fel sem vette a dermesztő hóvihart.

Egy kis cselédleány behozta a meggyújtott lámpát, de ő sem a léptek zaját nem hallotta, sem a világosságot nem vette észre.

A leányka szeptegve állott gazdája elé s félíg sirva mondta el, hogy ma karácsonyeste

van, a többi cselédek mind elmentek baza övéikhez, őt is várják anya és kis testvérei, meg a cifra pántlikás fenýök . . .

— Mit, még te is el akarsz hagyni épen ezen az estén — kiáltott a kályha melől fölugorva a szerencsétlen ember, te is, ki itt nőtél föl az én házamnál, itt hagynál magamra, egyedül, mint a többi hűtelen cselédek? Nem, nem mész sehova, nem bocsátalak!

A gyerekek csöndes sűrűvel indult az ajtó felé, de az ur visszaszólitotta. — Ne pityeregi, inkább haza eresztelek pár órára; vigyél valami ajándékot testvéreidnek — szolt remegő hangon s egy ezüst pénzdarabot csusztatott kezébe . . .

Mikor az örömeivel alig bíró kis leány el távozott, tompa sóhajjal temette el arcát tenyerébe. Szép hatalmas melle fuldoklón vonaglott, mint akit nagy sírás könnyékezt, de egyetlen hang sem jött ki a torkán.

Pedig úgy szerezte volna jajgatni, panaszkodni fennszóval, hogy miért is született minden ember boldogítására a Megváltó, ha ő soha még egyetlen karácsony estén sem érezte a szeretet melegét.

Óibeli kis gyerekek volt még, midőn gyors egymásutánban árván hagyták az apa és az anya. A rokonok kezére került, kik ugyan jól bántak a gazdag örökséssel, de mégis hiányzott lelkének a gyöngéd szülői szeretet. Ha karácsony este a többi gyerekek csillogó szemekkel ugráltak körül a fényes karácsonyfát, ő félre húzódott szomoruan, észrevétlenül és sirt keservesen, bár legtöbbször maga sem tudta mért.

Iskolái végeztével a fővárosba került, hol tág tér nyílt merész ábrándjai kergetésének. Forrongó tehetsége, ideges, hevülékeny természete az újság-

írás szolgálatába hajtottak s hosszu, nehéz éjszakákon öntötte bele lelke minden melegét, szíve minden álmát az apró ólombetűkbe, úgy, hogy végre ő magának is alig maradt valami.

Az életet minden piszkosságának közvetlenül szemlélhetvén, lassanként meggyűlölte azt s az éjjelüláni gőzös kávéházi levegőben az ő ajkáról hangzottak el a legcinikusabb megjegyzések, midőn valamelyik fiatalabb póéta lélek érzélegni kezdett.

A női társaságot sohasem szerelte, kerülte a jeget, a bálakat és irtózott a szalonok számaváros légkörétől.

A karácsony estét is már évek óta mindig törzskávéházában töltötte el, egy-két barátságatlan aglegény hallgatag társaságában.

A fiu szótlanul merengett az üres kávéház esőndjében, melázó, fátyolozott szeme előtt megjelent az ősi kuria képe, mely most oly elhagyottan, sötétlen áll a havas éjszakában. Ilyenkor néha édes álomképek játszadoztak vele: egyszerre kigyultak az udvarház komor ablakai, nagy sürgésforgás támadt az elhagyott szobákban s a csillagos ég felé sűrűn húzódott a kéményfüst kékes szalagja.

Az ebédő nagy tölgy asztalát vidám család ülte körül, nehéz rakott tálatok hordott föl a cselédség, mindegyre összekocódva keringett a pohár, míg egy jóságos, nemes arcú asszony, az ő édes anyja, le nem vette szemét az ajtóról, melyen minden percben betoppanshat a nagy városból érkező szeretett fiu.

Az érkező vendégek jökdévkü lármája hamar szétüzi az édes illúzió képeket — s újra ott van idegenben egyedül árva fejével és még árva lélkével.

Egyébként pedig a szerencse kedvezett neki. Egyszer csak azon vette észre magát, hogy ünne-

Sz. v.	4401
I-III.	715
	453
	406
	323
	245
	1232
	1220
	1219
	1211
	1157
	1149
	1130
	1110
	1059
	1044
	1029
	1013
	1001
	949
v. 4411	1091
I-III.	928
	918
	906
	843
	754
	736
	708
	646
	150
V. v.	4511
I-III.	715
	1031
	1008
	953
	606
	646
	150

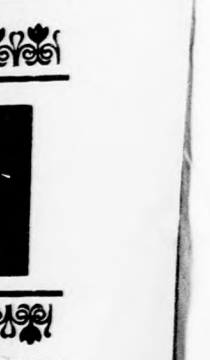
ber 29.
nál be-
dendők.
értéké-
óráig a
eteendő.
zati fel-
eltérő

960-3.3

esedett
mely
köteve,
lyázni
szerelt
ár hó

tkező:
alány,
egelte-
ál, az
nelve-
után

18-án.
pár,

tor Nyittravármegye főispánját, valamennyit szolgálatainak elismerése mellett, saját kérelmükre felmentette. Egyben a miniszterelnök előterjesztésére dr. Beöthy Pál járási főszolgabíró Bertegvármegye, Domahidy Elemér országgyűlési képviselőt Hajdúvármegye és Debrecen szabad királyi város, báró Ghillány Imre nagybirtokost Sárosvármegye, Hertelendy Ferenc országgyűlési képviselőt Zalavármegye, báró Perényi Zsigmond országgyűlési képviselőt Máramarosvármegye és Thuróczy Vilmos nyugalmazott főispánt Nyittravármegye főispánjává ki-nevezte.

A kishíd tájékaról.

Nagybecskerek, december 24.

A legmegkapóbb tragédiák egyikében mondja a darab hőse: „sok mindenféle rothadt Dániában”, tehát ami rothadt, az büzik is. Dániában a mióta Hamlet tragédiája az életben lejátszódott, illetve a nagy szerző által megíratott, sok minden jobbra fordult, sőt alaposan meg is javult, állván a skandináv országok a kulturállamok legelsőbbjei között.

Ami sokat sanyargatott, már egy év óta felzavart nyugalma hazánkban is megfeszített erővel törtet előre a kultúra felé és az ebből folyó nagyobb terhek alatt csak úgy görnyed annak népessége, amely ily teherviseléssel szemben még eddig nagybárára nem bír elég tanultsággal, életrealitással és valljuk meg őszintén, hiszen magunk között beszélgetünk, elég kötelességtudó szorgalommal sem.

Szerencsére a mi vashidaink, úgy mondták legalább nekünk és ilyen föltevésével mentünk bele, reánk városi adózókra közvetlenül terhet nem fognak hárítani, mert az a vámszedési jog jövedelme, a mely hivatva lesz a hidak fölépítésének költségeit kamatostól törleszteni, a forgalomra nehezedik.

A forgalom után szedett közvetett adót mily mértékben fizeti a termelő, vagy a fogyasztó, avagy a forgalmat közvetítő kereskedő, arról itt csak hozzávetőleges véleményt is mondani, elterelne attól, amit most elmondani szándékozom, de nem is olyan könnyű e kérdéssel való elbánás.

A mi kishidunk építése elég erélyvel, úgy hiszem kellő körültekintéssel és megfelelő siettetéssel is indult meg és folytatódott annyira, hogy ennek teljes elkészülése *f. évi* december végére lett kilátásba helyezve. A ritkán csalatkozók mindég a nehezebben hívők nagy számából kerültek ki, ez alkalommal is így volt. A kisebb szamu könnyen hívőknek a csalatkozás nem mindég szokott nagyon fájni. Az én egyéni véleményem az, hogy a kivihetlenség akadályozta azt, hogy az a hid csak valamikor február vagy márciusban készül el, nem baj az, csak jó legyen, hiszen amit sürgetéssel, irásban, utánjárásban és mentől gyakoribb utazásban meg-

lehetett tenni, az fáradságot nem ismerő buzgalommal meg is történt, sőt a tizes-bizottság ülései is elég gyakoriak voltak, de az idő előtti áthidalást még több gyűléssel sem lehetett volna megcsinálni.

Tény az, hogy eddig is nagy és látható munka folyt le az építés körül.

A hidhoz vezető közlekedő utak is már javarészt készek, sőt az innenső, belvárosi oldalon, a kövezet is elkészült.

Nagy kellemetlenség, a tél folyamán 2-3 nap alatt is előállható jégzajlásra való tekintettel, türethetetlen állapot lesz azáltal elhárítva, hogy a vízszinten fekvő deszkahidon való gyalog közlekedés megszűnik, ennek helyébe egy jól megszerkesztett gyalogjáró hid épült, fönt a magasan a hidfökre és a víz közepére vert cölöpökre erősítve; így már evvel jól meg is leszünk.

Nagy hiba volt, szerintem, városunk egyik legstilszerűbb épületét, a polgári iskolát, a Jókai-utca menti járdájánál talapzatától megfosztani és megnyomorítani. Maradhatott volna ennek mentében a gyalogjáró ut mélyebben, mint a kocsis ut, de ettől akár egy kis csinos vasráccsal, vagy egy kissé magasabb közlegyél által elkülönítve, majdnem úgy néz ki most ezen szép épület, mint a bokájáig megamputált ember, erre az amputációra pedig szükség nem volt, sőt szépészeti szempontból meg épen elvetendő lett volna.

Et nunc venio. — ad — igazán fortissimum büzik; lehet, hogy ez tán Sárosmegyeiesen hangzó szó, de igazán erős, az egészséget megtámadó és türethetetlen azon, büza a mely a hid-építés, helyesebben oda vezető utépítés folytán az u. n. pénzügyi palota végén és a kisdodovoda bejárásnál támadt nyílásból szerte özönlik.

Lehet, hogy az előreláthatóság a tervezésnél nem volt meg arra, hogy ennek bekövetkezése elhárítható, lehet, hogy a nevezett épületben levő szennyvizek levezető és a Bégába torkoló csatornába most beleömlő pócegödör csak egy muló és előrelátott kellemetlenség, mely az utépítés által állott elő és én ezért senkit szemrehányással illetni nem akarok, de hogy ezen bajon nyomban segíteni kell, úgy, hogy ezen a közegészséget a legnagyobb mértékben veszélyeztető büz senkit se terheljen tovább és hogy annak lehetősége, hogy a pócegödör tartalma továbbra is, akár csak egy napig is, a város legdéreán a Bégába folyjon, arról tenni kell. Igazságtalan volnék azonban, ha elhallgatnám azt, hogy a kifogásolt nyílást egyelőre is két korhadt padlóval betakarták úgy, hogy a büz csak két oldalt juthat a szabadba, a két padlóra pedig néhány követ raktak, nehogy esetleg valaki beleessen, mert nem lehessen tudni, ezen lyuk milyen mély és még egy szűles embert is ellephet.

Ö. V. P.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/6-tól 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déliben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

„Mennyből az angyal” . . .

Elszáll a lelkem messze, messze, Betlehemnek kicsi jászolához: ott született a világ megváltója.

Vajjon akkor is ennyi önzés, ennyi hiúság lakott az emberek szívében, mikor az utmutató fényes csillag láttára a rongyos istállóba siettek? Vajjon akkor is ennyi lelketlen, szivtelen ember volt a világon, mint most?

Karácsony este van.

En nem tudom, valami úgy vonz, gondolatban fölkeresni a paloták fényes, sok helyütt üres csillogását, hadd nézzem meg, boldogok-e azok a gazdag emberek, kiknek anyagiakban minden megadatott s kik nem tudják, kik talán nem is akarják tudni, hogy nyomor, nélkülözés is van a világon!

Mit is keresnek a kunyhók sivár boldogságában?

Hiszen ott nem látni fényt, pompát, hiszen ott a szeretet oly szegényül, csak pislogva nyilakozhat meg külsőleg, ezen a magasztos, szent ünnepen; csak a szívek doboghatnak, csak egy-egy vigyeltjes elnyomott sóhaj beszélhet.

Pedig hogyan örül a szegény gyermek egy apró viaszgyertya elhaló fényének, mely valami utszélről felszedett csonka fényőgön hinti sápadt sugarát! — Nincs is több fény a nyirkos, hideg szobában. — Beteg, kétségbeesett embert nem is állítok e szomorú kép mellé, elég a nyomorból ennyi is!

Most jertek velem ti résztvevő nőszívek, lopjunk be egy sóhajt a palota gőgös nábobjához! — Oly hideg most minden, minden, talán a szív is . . . Jertek, melegessük föl azt a mozdulatlan jégkérget, mely hideg közönnyel burkolja be a szívet.

Ott ragyog pazar, vakító fényű teremben az elszakadt, csonka kis fényőg görnyedésg meg-rakott sudár törzse!

Mi is van rajta? mi is van alatta? — nem tudom, csak egy pár sápadt gyermeket látok, a kik boldog gyermekieséggel nem is tudnak örülni a csillogó játéknak, ajándéknak, mit a jó angyal hozott. Hiszen van ilyesmiben részük elég!

Ugy szeretnék egy pár szegény, fazó, didergő gyermeket bocsátani a nagy ur gyermekei közé, hadd tanítsanak meg örülni, boldognak lenni őket. Pedig csak egy szolgát kellene értek küldened, te közönyös, „szegény-gazdag”, — annyi árva, elhagyott gyermek ácsorog ablakaid alatt, hogy csak egy parányi fényt lessen el a pazar csillogásból . . . elhal ajkukon a szó, sóhajba fullad a vágy, — s nem merik a dieső ének hangjaira nyitni ajkukat!

Mért lebegnek ilyen sötét képek előttem éppen a szeretet ünnepén, mikor fel kellene kiáltanom: örüljünk, örvendezzünk, ma született a világ megváltója!

pelt, híres ember. Vehemens hírlapcikkei a magasabb körökben is feltűnést keltettek s kiadott kötete pár nap alatt elkelt az utolsó példányig.

De a siker, a tömjenezés mind nem boldogította.

Szomjazott, vágyott valami ismeretlen gyönyört után s egy szép tavaszi napon azt is föl-találta.

Csak egy picike teremtés volt, de gyönyörű, szép madonna arccal s olyan csillogó fekete szemekkel, mint egy kárbunkulus. A szigeten ismerkedett meg vele a table de hotenál; véletlenül került a bajos, élenk gyerek szomszédságába, mi eleinte terhére volt, de később annál kellemesebben hatott rá.

Az író finom analizisével figyelte egész ebéd alatt szomszédnőjét s az eredmény nagy örömmel töltötte el a szívet. Ime a véletlen sors eléje vezet egy leányt, kiben az első pillantásra föltalálja mindazt, amit ő egy igazi nőtől megkíván: a szépséget, a jóságot és az eleven mará-
val ragadó szellemet.

Hű kisérője lett azután a két fekete szemnek, de sokáig inkább csak a jóbarát, mint az udvarló szerepét vitte, míg nem észrevéve a leány hajlandóságát irányában, nagy lépésre szánta el magát. Ott fogja hagyni az egész fővárosi életet, ott a sikert, a tapsokat, a kínálkozó fényes jövőt, elmegy haza turni a hálás földet, amint apái tették. És elviszi falusi tündérekertjébe urnónek ezt az édes teremtést, kit mostani könnyelmű, viharos élete mellett nem fűzhetne társul magához.

Lesz csöndes, elfeledtet, de boldog ember, kinek szívet mi sem köti le a tűzhely melegén kívül s kinek apró házi gondjai nem barázdálják meg homlokát, mert egy szerető, gyöngéd feleség megosztja azt.

Igy is történt. Hazavitte kis baba asszonyát

a puha kényelemmel berendezett udvarházba, hová nyomukban beköltözött a világ minden boldogsága.

A fővárosi fiúk körében egész legendák keringtek turbékoló idilljokról és sokan megsirat-ták, de még többen irigyelték a tőle örökre elvesztett bajnokát.

Ők pedig nem törődtek semmivel, ami rajtuk kívül történt, éltek egymásnak és szerelmöknek, mely napról-napra forróbb, oltathatlanabb lett. Gyorsan repült a nyár, még gyorsabban az ősz, hűvösre váltak a holdas esték, de azért mégis késő ójszakáig künn sétálgattak a kerti hatalmas alleében.

Egy kis tisztás, óriás fényökkel körülvéve volt az asszony kedvenc helye, sokszor tréfálkozott enyelegve az urával, hogy ide temesse el, ha megtalálna haini a nagy boldogságtól.

A férj ilyenkor ijedten csukta le hosszú csókkal piciny száját, mintha örökre el akarna zárni a legféhérebb lélek égi utját.

De nem tudta elég jól elzárni. Az első hópehelyek szállingóztak már egy decemberi reggelen, midőn a kicsi asszony nélkül itta meg a halálra ijedt ember reggelijét.

Nagyon gyöngének érezte magát, nem tudott felkelni az ágyból, bármint erőlködött is.

A gyöngö szervezetet orvul támadta meg a gyilkos kór, rövidesen végzett is vele.

Rettenőbb látványt alig lehet elképzelni, mint mikor egész az utolsó percig remélő férj odaborult élettelenül neje halotti ágyára.

Órákig volt eszméletlenül s mikor magához tért, csaknem eszelősen viselte magát. Nem sirt, nem zokogott, csak halk, elfojtott hangon adta ki rendeleteit a cselédeknek, hogy csöndesen, nesztelenül mozogjanak, mert asszonyuk alszik és nagyon sokáig fog álma tartani.

A sírnál is egészen nyugodtan viselte magát, réveteg tekintetét végig hordozta a szomorú résztvevőkön, mintha nem értené, hogy miért gyűltek ezek itt össze, az ő kedvenc helyén, a fényök alatt, hová most aludni tér, a kedves, a jó.

Csak mikor visszavitték a hullaszagos kőrüült szobákba, ébredt föl a valóságra s iszonyu dühvel tört ki a fájdalom.

Tört, zuzott mindent, keserű átkokat szórt Istenre és emberekre, majd ismét sirt, zokogott keservesen, mint aki már mindenét elvesztette!

Reggeltől estig ott ült, ott térdelt a sir mellett s beszélgetett a mélyen alvóval. — Hangja gyöngéd volt és becézgető amint költögette, hogy ébredjen a kis baba, elég sokáig aludt már, közeledik a karácsony este s ajándékaival jön a Jézuska.

És eljött a karácsonyest, melyet oly boldogan, oly forró szeretetben remélt eltölteni életében először az a szegény ember, ki most ott didereg a kályha mellett elhagyatottabban, árvában, mint valaha.

Az óra elveri a nyolcat, az ütések zaja felveri kábultságából. Eszibe jut, hogy vacsorázni kellene. Oda lép az asztalhoz s bosszusan fakad ki:

— Az a buta leány már megint csak egy személyre terített.

Kinyitja a szekrényt s még egy terítéket tesz szorosan a magáé mellé.

Aztán körülnéz: hol lehet ő?

Talán még öltözködik, szép akar lenni ezen az estén, a szeretet, a boldogság nagy ünnepén.

Kopogtat az ajtón, semmi válasz. Óvatosan fölnyitja s belép a csöndes, hideg szobába.

A hold sugarai berezegenek a vetetlen ágyra, a szerzetét dobált női ruhákra s koszorúkra, melyek sorban függenek körül a falon.

Örüljünk, örvendezzünk s bicsk be szívünk jótékony, meleg fényével a nyomort, enyhítsünk a szűkölködők, szegények, árvák sorsán!

Ti gazdagok, a kik nem tudjátok, hogy nyomor is van a világon, nézzetek szét a földön, tanuljátok meg mosolygó ajakkal nyugodt lélekkel örülni a mások őszinte öröme, a mások boldogságán, mit sziveikből ti fakasztottatok!

Csak egy szál ruha, csak egy kis cipő, egy karéj kenyér s a jó Isten csodálatos megelégedéssel tölti el sziveiteket, ha segíteni, ha könyörülni tudtok a szegényen!

Éreztétek át ez ünnep magasztosságát, szálljatok az angyalokkal, kopogtassatok be az elhagyatott viskók ajtaján, oszlássatok el a kétségbeesést, szüntessétek meg a nélkülözést legalább ezen a napon, törüljétek le a szegények könnyeit, ne engedjétek a porba hullni; — a hála könnye imává válik s úgy száll fel az égbe érteket! — — — A sóhaj nem fog kegyetlen szavakban törni utat az ajkakon, fohász, áldás két nyomán!

- Rongyos viskóban annyi özvegy;
- A palotákban mennyi kincs!
- Az utcaszélen fázó gyermek,
- A duszgázagnak szive nincs!
- Oh, mennyi nyomor! s a kinoknak
- Mily mérhetetlen tenger!
- Jólétben él, kincsekben dúskál
- A munkátlanság embere!

Nehéz sóhaj szakad föl szivemből, úgy szeretném könyörögve tenni össze kezem, úgy szeretnék imádkozni s nem tudok.

Körületekintek a sivar, csillagtalan, sötét éjszakában s úgy keresem reményt osztó fényével azt a bethlehemi ragyogó csillagot — s nem találom . . .

... Oh Jézusom, bocsáss meg nékem, Hogy könybe lábbad két szemem! Oh Jézusom, bocsáss meg nékem, Hogy évről-évre fogy hitem! Lám, angyalaid szállnak egyre, Nem ismerik a pihenést, . . . De mit használnak, ha meg nem látják S nem enyhítik a szenvedést!

Dr. Radványiné Ruttkay Emma.

Karácsony a templomokban. A karácsonynapi istentiszteletek sorrendje a róm. kath. plébániatemplomban a következő: Csütörtökről péntekre menő éjjel 12 órákor éjféli mise lesz melyet Szabó Ferenc apátplébános mond fényes papi segédlettel. Pénteken, vagyis karácsony első napján reggel 6 órákor pásztormise lesz. Reggel fél 8 órákor csendes misét tartanak német prédikációval, fél 9 órákor pedig csendes mise lesz magyar prédikációval. A zenés misét, mely délelőtt 10 órákor kezdődik s amelyet Szabó Ferenc apátplébános mond, német prédikáció fogja megelőzni. Ez alkalommal az egyházi ének és zenekar Horak „Misé“-jét fogja előadni. Gradualera a vegyeskar élének Hersch „Karácsonyi ének“-ét, majd Herr Ödönne urnó és Messinger Karolin urhölgy elő fogják adni Weisz „Offertorium“-ját. Délután 3 órákor ünnepélyes vacsernye lesz. Szombaton, vagyis karácsony másnapján fél 8 órákor reggel csendes mise lesz német prédikációval, fél 9 órákor csendes mise lesz magyar prédikációval, délelőtt 10 órákor pedig ünnepi mise lesz, melyet szintén Szabó Ferenc apátplébános fog mondani.

A lázas férj halkan sugja felesége nevét; ijesztő, néma csönd a felelet.

— Bizonyára elbujt, hogy megjíeszszem, de majd én ijeszték rá a kis hamisra, — mondá eszelős nevetéssel magában s elindult tapogatózva keresni őt.

Keze, amint végigsuhant a munkaasztalkán, valami puha tárgyon akadt meg.

Egy pár posztó papucs volt félig kihimezve, még benne volt a tű s a tüben a selyem.

Mohón kapta fel a szerencsétlen ember s mint akit rémek üldöznek, szaladt ki vele a világos ebédőbe.

— Az én karácsonyesti meglepetésem, amit ő kezdett készíteni — kiáltott fel eltorzult arcával, — de nem végezhettem be, mert álmos volt s aludni kellett mennie a fenék alá.

És engem itt hagyott örökre, bár esküdött, hogy soh'ses hagy el, itt hagyott egyedül örökre, mert elintette a felső hatalmas ur.

De én is megesküdtem, hogy nem hagyom el s most karácsony estén megyek, fölkeresem őt, hogy karjaimba zárjam hittel, szeretettel.

Már lobognak a fenyőn az égi gyertyák, ezer fényben ragyog körülötte minden, jövők édes, már viszem én is az ajándékomat s revolverét a falról leragadva, kirohant a holdfénytől csillogó zuzmarás fák felé.

Lerogyott fáradtan a kis sirdomb előtt, átölelte merev karjaival s forró csókjaitól lassan olvadni kezdett a rögök hóleple.

A falu hosszában már elnémult a kántálók öröme, midőn hangos dörrenés zugott végig a téli éjszakán . . .

Azután csönd lett s a bethlehemi csillag fényes sugarai szelíden játszadoztak a szeretet halottjának véres kebelén . . .

Tomori Jenő.

kációval, fél 9 órákor csendes mise lesz magyar prédikációval, délelőtt 10 órákor pedig ünnepi mise lesz, melyet szintén Szabó Ferenc apátplébános fog mondani.

A piaristák templomában déli 12 órákor lesz istentisztelet, melyen Messinger Karolin urhölgy el fogja énekelni Liebe L. „Ave Maris stella“ című szerzeményét. Utána Messinger Karolin és Herr Ödönne urnók előadják Wein L. „In deo speravit cor meum“ kezdetű kettősét.

Az ev. református templomban karácsony első napján az istentisztelet d. e. 9 órákor és másodnapján szintén d. e. 9 órákor lesz. Az istentiszteletet Szalay József lelkész tartja. Karácsony első napján délután 3 órákor Törökbeesen a Gaál tanító iskolájában lesz istentisztelet. Karácsony harmadnapján d. e. 10 órákor Torontál-Erzsébetlakon az állami iskolában. Minden alkalommal szent vacsora osztás is lesz.

Felolvasások a földmivelők egyesületében. A délmagyarországi földmivelők egyesületének helybeli német-utcai fiókjában serényen folynak a népszerű felolvasások a tagok élénk részvétele mellett. Legutóbb Harezer József, Kolb Lajos, Fröhlich Pál és Wégling István tartottak felolvasásokat.

A tisztviselők karácsonya. Az állami tisztviselők várt rózsás karácsonya az obstrukció hőseinek jóvoltából szomorúra vált. A kormány minden tőle telhetőt elkövetett, hogy az állam tisztviselői megkapják a sóvárgott fizetési pótlékot még karácsonyra, de ezek reményét befagyasztotta néhány obstrukció, aki az ex-lex dacára is vigan szedi föl a képviselői napidijakat s más-sal édes keveset törődnek. Nagybecskerekben a tisztviselők azonban remélték, hogy talán megjelenik valami kormányrendelet a pótlék kiutaltványozására s karácsonyra mégis lesz néhány szép kékhasu bankójuk, mert a kiutaltványozásra minden készen volt. A pénzügyigazgatóságnál egymást érték az érdeklődő tisztviselők s lesték a miniszteri postát. A miniszteri posta meg is érkezett, de a fizetési pótlékról szóló rendelet elmaradt. Így tehát a tisztviselők karácsonyfája egy igen szép és értékes díszszel szegényebb lesz. Csak a közigazgatási tanfolyam előadójának van jobb karácsonya. A belügyminiszter az előadók kérésére ugyanis fölemelte az óradíjakat s ők az előbbi és a fölemelt óradíjak közötti különbséget megkapták. Nekik tehát mégis jutott valami a karácsonyfára, míg az állami tisztviselők ugyancsak elkeseredetten vették tudomásul, hogy az obstrukció lefagyasztotta reményüket s nekik is fekete karácsonyt szerezett.

Nyilvános köszönet. A nagybecskereki izr. nőegylet halás köszönetet mond az alább megnevezett hölgybizottság t. c. tagjainak, kik fáradságot nem kímélve, sőt kellemetlenséget tekintetbe sem véve, nagy buzgósággal és az ügy iránti nemes lelkesültséggel az egyleti pénztár javára gyűjtést indítottak és vállalkozásukat fényes eredmény koszorúzták. Legmélyebb köszönetét fejezi ki ezen alkalommal is az egylet pártfogójának és jöltevőinek, kik nemes adományaikkal az egyletet felebaráti tevékenységében hathatósan támogatják. A megindított gyűjtésnek eredménye a következő: Deutsch Zsigmondné és dr. Sándor Mihályné urnók ivén: Torontálmegyei takaréks-hitelbank 50 kor., nagybecskereki takaréks- és előlegegylet, mint részvénytársaság 40 kor., Duschnitz Miksa és társa, Eisenstädter 20—20 kor., dr. Mangold Samuné 16 kor., Grünbaum Vilmos, Weisz Izidor, dr. Billitz Béla, Stagelschmidt, dr. Stern Lázár, Franz J. L. 10—10 kor., Holländer Edené, dr. Milich Jakab, Mangold H. L. 8—8 kor., Daun Gyula, Kovács Gedeon, Kadelburger Laura 6—6 kor., Kellner József, Billitz János, Winter Bernát, Freund Adolf, Freund Lajos, Eckstein F. és fia, Wantoch Zsigmond, Mihajlovics Milán, dr. Eibeschtz Miksa 5—5 kor., Sajoviz Soma, Sindelás Béla, olvashatatlan, Frey Rezső, Kokits A. F., Krecsmáry, Huber Gusztáv, Goldberger Mihályné, Elek Zsigmond, Hesse Nelli, Filkovics Jozsef, dr. Vászits Endrené, Partilla Mari, Haidegger Ödön, dr. Goldmann, Herzfeld Vilmos, Strasser Jakab, Lang M. L. (Elemér) 4—4 kor., Liptay, Grünzweig H. 3—3 kor., Petry J., Popovics A., Wehner, Eckfeld, Zimmerer, Berényi, Petz, Schenk H. Bence, Feisenstein, Watzke, Wilhelm Ferenc, Kelemen, Wassermann József, Klein Mór, Prandel Rezső, Jónász Bertalan, Weinberger Mór, Menczer H., Finkelstein M. és Zs., Prascák, Weisz Lázár, Boleszny, Löbl, Klein Franciska 2—2 korona, Armbruster, Jakobi, N. N., olvashatatlan, Konkoly Imre 1—1 kor., Eckert 60 fill. Összesen 426 kor. 60 fillér. — Dr. Mangold Samuné és dr. Billitz Bélané urnók ivén: dr. Dellimanics Lajosné,

dr. Dellimanics Lajos, Jankó Ágoston, dr. Perisics Zoltán, dr. Vinczevidy Ernő, Eckstein Fülöp (Lugos) 10—10 kor., Strosz Béla, dr. Mihajlovics Ödön, Szathmáry 5—5 kor., Fein Fülöp, Erdődy, dr. Duka, Faur Kornél, Kéler Ákos, Szabó Ferenc 4—4 kor., dr. Nagy Dezső, dr. Végh Lajos 3—3 kor., Hausladen, Filkovics, Junker, dr. Szöllösy Ernő, olvashatatlan, olvashatatlan, Horváth Géza, dr. Eördögh, N. N., Geiger Manó, Alföldy Ede, Mesznik Róza, N. N., Tóth, olvashatatlan, Jókly, olvashatatlan, olvashatatlan, Kiss Sándor, Mihajlovics, Benedek, dr. Milos Aurél, N. N. 2—2 kor., Hertelendy Ferenc, Kegye, Tana, olvashatatlan, olvashatatlan, N. N., Langer, N. N. 1—1 kor., N. N. 70 fillér. Összesen 160 kor. 70 fillér. (Folytatjuk.)

Az oppovai jegyzőválasztás. Megirtuk röviden, hogy Oppova község megüresedett jegyzői állását a tegnapi képviselőtestületi ülés töltötte be. A választásról most a következő részleteket jelentik lapunknak: A képviselőtestület néhány német ajkú tagja a község 3/4 részbeni szerb lakosságának kifejezett ohaja ellenére német ajkú pályázó mellett foglalt állást, akinek megválasztása érdekében mindent elkövettek, a többi között, hogy a felsőbb hatóságokat a maguk részére nyerjék meg, azt is híresztelték, hogy ha pártfogoltjuk nem jelöltetnék és nem választatnék meg, vérontás lesz. Ez a hír azoknál, kik nem ismerik az oppovai lakosok békés természetét és törvénytiszteletét, érthető izgatottságot kelthetett, de nem úgy a községbelieknél, kik ismerve a felettes hatóságok jog- és igazságszeretetét, nyugodtan néztek a be-következendő esemény elé. És a választás tényleg a legnagyobb rendben és csendben folyt le. Köz-tudomású lett ugyanis, hogy a képviselőtestület tulnyomó része, köztük az értelmiségnek csaknem minden tagja, az erélyességéről és kiváló ügy-buzgóságáról ismert Markucz Márk orlováti jegyző mellett foglalt állást. A választási közgyű-lésen elnöklő Lowieser Imre járási főszolgabíró, hogy még a látszatát is elkerülje a hangzatosni annyira szeretett ugynevezett „hatósági nyomás-nak“, 16 pályázót — az első három helyen a járásabeli legrégebbi segédjegyzőket — jelölt és a szavazást is elrendelte. A 40 képviselő közül 32-en Markucz Márkra szavaztak, egy nem jelent meg, heten pedig nem szavaztak. A lakosság a választás eredményét nagy örömmel vette tudomásul, mert ezel az bizonyosodott be, hogy a különböző pártok hosszú küzdelmek után elvégre kibékültek. És tényleg, az ujonnan megválasztott jegyző tiszteletére adott diszebeden jelen voltak már a különböző pártok vezetőférfiai is. A nagy-számú ünneplők lelkesen tüntettek Lowieser Imre járási főszolgabíró mellett, akinek páratlanul tapin-tatos és korrekt eljárásáért több ízben is kifejez-ték elismerésüket. A magunk részéről örömmel látjuk, hogy Oppova község képviselőtestülete méltó egy férfit ajándékozott meg bizalmával, kinek erős keze, hiesszük, rövid idő alatt arra a heyes utra fogja a község szekerét terelni, mely csakis békés és biztos boldogulásához vezethet.

Mésvizsgálat. A városi orvosok e héten két ízben vizsgálták meg a mézelárusítókat áruit, a melyben semmiféle az egészségre ártalmas anyagot nem találtak. Az orvosok az áru alá bocsátott mézből azonban mintát vettek s azt felküldötték az országos kémiai intézetnek, amely hivatva lesz megállapítani, vajjon a méz nincs-e meghamisítva.

Makáma a fekete karácsonyról. Elszomorodottan látom — fekete vagy szent karácsony. — Bár körülvesz sugármosoly — s az égen nincs felhőgomoly — a ragyogásnak nem bízunk — fázik, reszket minden izünk. — A sugár orkánon nyargal — A levegő tele jajjal. — Mi más ilyenkor a környék — Legyen az ég bármily sötét — ha szálldogál a hópihe — s elpihen egymás fölibe. — Száraz ágon fehér virág, — derült és fényes a világ. — Haj, mindebből ma nincs részünk — hideg sugárban sötétlünk.

Ujabb betörés a Hunyady-utcában. Nagybecskerekben a közbiztonság az utóbbi időben nem valami szilárd lábon áll. Egyre-másra történnek a betörések a város legforgalmasabb részében, a Hunyady-utcában s a kisebb lopásoknak se szeri se száma. Alig néhány nap előtt a Daun-féle vas-kereskedésbe törték be s az éjjel megint újabb betörés történt a Hunyady-utcában. Ezúttal P o p o v i c s Arzen rövidáru kereskedésébe törték be, még pedig olyan vakmerően, hogy az üzletnek az udvar felőli ablaka alatt kibontották a falat s a résen keresztül az üzletbe hatoltak. Az üzlet-ből csak 40—50 korona aprópénzt loptak el s az árukat nem bántották. A rendőrség az ismeretlen tettesek ellen erélyes nyomozást indított meg,

egyben pedig figyelmezteti a házigazdákat, hogy ügyeljenek arra, hogy kapuk éjjelre be legyenek zárva, nehogy ezáltal is megkönnyítsék a betöréseket. Csak aztán a rendőrség is ügyeljen ám!

Összeégett ember. Halalos végű szerencsétlenség történt a minap Bencze Antal helybeli butorgyárában. Maráci János asztalos segéd ugyanis a napokban estefelé meg akarta gyújtani a műhelyben a petroleum lámpát. A gyújtó nádrágájához dörzsölte, miközben a gyufa feje lepattant s az előtte levő terpentines edénybe esett, a mitől a terpentin lángra lobbant. Maráci ijedtében kötővel igyekezett a tüzet elfojtani, a zsíros kötő azonban lángba borult, s ettől egész ruhája tüzet fogott. A szerencsétlen ember segítség után kiáltva az udvarra rohant s mire az égő emberen segíthettek, már annyira összeégett, hogy néhány napi szenvedés után ma meghalt.

Az ezer koronás bankó. Megirtuk, hogy Bauer András billédi lakos nemrégiben elpanaszolta a csendőrségen, hogy szobájából egy darab 1000 koronás bankjegy nyomtala ul elünt. A csendőrök, ugyszintén Bauerék is az egész házat felforgattak, de a pénzt sehol sem találták. Klein Mihály napszámos néhány nappal ezelőtt Bauerék istállóját tisztogatta s tisztogatás közben a jászol alatt eldugva megtalálta az oly sokat keresett 1000 koronást, a melyet nyomban átadott Bauernek, aki már nem is remélte, hogy pénze valaha megkerül. A pénz rejtélyes eltűnése és megkerülése azonban felkeltette a hatóság figyelmét s azért vizsgálatot is tartott ez ügyben. A vizsgálat során legelőször is Krausz Mariát, Bauerék cselédjét hallgatták ki, a ki a pénz eltűnésekor éppen Bauer irodájában takarított s a kirlől gyanították is, hogy ő lopta el a pénzt. Ez a gyanu tényleg beigazolást nyert, mert a cseléd a vizsgálat folyamán beismerte, hogy a pénzt takarítás közben megtalálta, azonban a helyett, hogy visszaadta volna, az udvaron levő szénakazába dugta el s csak később rejtette el az istállóban levő jászol alá, a hol Klein azt megtalálta. A hülsen cseléd ellen megindították az eljárást.

Vérengzés ok nélkül. Különös vérengzést jelentenek Szerbtebéről. Tuity Ignác oltani földműves a minap meglátogatta Vaszity Jánost, a kit épen az istállóban talált. Beszélgetni kezdett vele s a többek között azt kérdezte Vaszitytól, hogy mit csinál, mire amaz azt felelte, hogy semmit, de ma még embert fog ölni. Erre kirántotta az istállóban levő ágy vánkosa alól forgó pisztolyt s azzal minden ok nélkül Tuityra lött, úgy, hogy a golyó Tuity jobb karjába hatolt. Tuity erre dulakodni kezdett ellenfelével és sikerült is a pisztolyt hatalmába keríteni s azzal kiment az udvarra és kiölte a még benne levő lövedékeket. A csendőrség értesült a véres esetről s nyomban vizsgálatot indított Vaszity ellen, a ki a kihallgatásnál azt állította, hogy nem ö lölte meg Tuityt. Vaszity vallomását azonban megcáfolta saját felesége s több más tanu is, a kik látták, midőn Tuity véresen jött ki az istállóból. A vérengző embert fejlelentették a nagybecskereki kir. ügyészségnek.

Külföldi utazás mint ujévi ajándék. Az utazás nemes szórakozása mindvégig a gazdag emberek kiváltsága maradt volna, ha az idegenforgalmi vállalat meg nem csinálja „Utazási sorsjáték” tervezetét. Ez intézet módot akarván nyújtani arra, hogy az utazás gyönyörűségében mindenki részesülhessen, százezer egyenként 2 koronás sorsjegyet bocsájott forgalomba. A főnyeremény ingyenes utazás a föld körül, amely mellett számos egyéb értékes nyeremények is vannak, mint hosszabb, teljes ellátással kapcsolatos külföldi utazások, előkelő fürdőkön való nyaralás teljes költségei is hasonlóak. Az utazási sorsjegy, amely városunkban is a nagyobb dohánytözsdekben kapható, különösen alkalmas ujévi ajándékoknak, mert az ajándékozónak igen kevésbe kerül, de a megajándékozottnak az előnyös tervezetnél fogva nagy örömet és boldogságot hozhat. Részletes tervezetét barkinek készséggel küld a központi menetjegyjroda (Budapest, Vigadó-tér 1.).

Tamadás az országuton. Szilósán Péter fényli lakos a napokban elpanaszolta, hogy midőn Módosról Fényre akart menni, az országuton Zsivanov Dusan és Banov Vlada módosi legények minden ok nélkül megtámadták s a nála levő zsákok, melyben két kilogramm bel-földi leveles dohány s egy zsebkeendőbe kötött tizkoronás bankjegy volt, elvették. A csendőrök a két legényt elfogták s azok minden habozás nélkül be is ismerték tettüket, egyszersmind elmondották azt is, hogy a dohányt átadták a módosi pénzügyőröknek, az öt forintot pedig egymásközt megosztották s még ugyanaz nap elmulatták. A támadók ellen megindították az eljárást.

Forradalom a sajtó terén. A Budapesti Napló január 1-étől kezdve nagy reformmal lép meg a közönséget. Felére szállítja le az eddigi előfizetési díjat. A Budapesti Napló tehát felévre ezentul 3 ft 50 kr., negyedévre 1 ft 75 kr., egy hónapra 60 krajcár. Egyes szám ára 2 krajcár. E szédítő olcsóság mellett a Budapesti

Napló kitünően szerkesztett napilap. A reform alapfözetése ez: annyi koronába kerül ezentul a Budapesti Napló, amennyi forintba került ezideig.

1900. augusztus 9-én a strassburgi dr. Jessen E. egy Párisban tartott kitünő előadason rámutatott az ésszerű fog- és szájalpolás fontosságára. Többek között kifejtette, hogy a fogak gondos ápolása elejét veszi a különböző bajoknak és az emberiség érdekében okvetlenül szükséges ezt általában ismertté tenni. Egészséges fogak által elérjük, hogy a gyomor rendszeren működik, miáltal jól lehet táplálkozni és így az egészség fenntartható és ismét helyreállítható. Mint kitünő fogtisztító és épségben tartó szer a f g ak és szájl gondos ápolására ajánlható a Sarg-féle Kaldont, mely egészségügyi tulajdonságainál fogva rövid idő alatt mindenütt nélkülözhetetlen toilette cikknek bizonyult.

Negyedszázados napilap. A Pesti Hírlap 1903. december havában érte meg alapítása 25 ik évfordulóját. Ez idő alatt sok lapot látott születni és meghalni, míg ő maga diadalmasan haladt előre, a törhetetlen és megalkuvást nem ismerő szabadelvűség, demokratikus világnézet és független meggyőződés zászlajával. Így lett Magyarországnak manapság kétségbevonhatatlanul legelterjedtebb lapjává. Ezt a nagy sikert főleg az magyarázza meg, hogy a Pesti Hírlap minden párttól független s szokimondó újság. Tartalma leggazdagabb. Naponta 32-40 oldal terjedelemben jelenik meg, tehát jóformán kétszer annyit ad olvasóinak, mint a többi napilap. S ez a tartalom változatosan, elsörendű politikai és szépirodalmi írök tollából. Fömunkatársai: Tóth Béla, Gardonyi Géza, Kóbor Tamás, Murai Károly, Bada Jób, Heitai Jenö (Elta), Szemere Attila, b. Jósika Kálmán, Közdi-Kovács László s a tárcáírók és írók egész sora. A Pesti Hírlap az új evtlől kezdve egyszerre két regényt közöl: eredetli Kóbor Tamástól és egy szencziós külföldi regényt. Minden előfizető díjtalanul és bérmentve kapja meg a Pesti Hírlap nagy képes naptárát, melynek az az előnye minden más ajándék-könyv felett, hogy egész éven át hasznát lehet venni. Szóval nem hiába a legkedveltebb, mert igazán a legkötelesebben szerkesztett lap ma a Pesti Hírlap s az ára mégis csak 7 korona negyedévre, 2 korona 40 fillér egy hóra. Kiadóhivatala: Budapest, V., Váci-körút 78. szám.

„Magyar Szó” az új esztendő alkal-mából előfizetési felhívást hirtet. A „Magyar Szó” az elsőrangú újságok közé tartozik. Társadalmi, tudományos, művészeti és színházi kérdésekben vezető szerepe van a fővárosi sajtóban, újdonság rovata pedig a legfrissebb, a legizgatóbb és leg-érdekesebb hírekkel szolgál. A „Magyar Szó” előfizetési ára: egész évre 28 korona, fél évre 14 korona, negyed évre 7 korona, egy hónapra 2 korona 40 fillér.

Olvasóinknak, kik cognacot háziszerként, italul vagy teában fogyasztanak, legjobban ajánl-hatjuk mérvadó körök részéről sokfélekepen ki-próbált és különösen bevált Camis és Stock triest-barcolai cég valódi borpárlatát a „gyógy-cognacot”. Ezen gyógycognac a legmegfelelőbb borokból francia módszer szerint párlás utján nyert termék, melyet kitünő természetes aromája, és remek íze a legkitünőbb francia gyártmányok egyenrangú versenytársává tesz.

A reklám. Ha élne még a legnagyobb magy-ar, Széchenyi István gróf, a nemzet gazdasá-gának fokozását célzó munkájában bizonyára érdeme szerint méltányolná a modern gazdasági élet lüktető szervét, a reklámot, mely nélkül manapság már a kereskedelem és forgalom el-sem képzelhető. A politikában, a közéletben, a kereskedelemben a reklám egybe van forrva a boldogulás fogalmával. Az a kereskedő és iparos, ki manapság nem hirdet, az ne számítson tartós sikerre, azt elnyomja a verseny. Általános is-meretes, hogy a reklám az anyagi siker kulcsa és hatalmas közvetítője egy a keresletnek, mint a kínálatnak. Állandó, ésszerű és ügyes reklá-mozás minden gyári, ipari vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az éltető eleme; dusan kamatozik és idővel a befektetett tőke ezerszeresét hozza meg. Hogyan, hol és mikor hirdethető a leg-sikeresebben, legjobban és legolcsóbban, meg-tudható Leopold Gyula hirdetési irodájában, Budapest, VII., Erzsébet-körút 34, ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel, felül-mulhatatlan pontossággal és olcsón eszközölnek bármiféle hirdetéseket, reklámokat úgy az összes budapesti és vidéki, mint az összes külföldi la-pokban és naptárakban.

Az anyakönyvi hivatalból. A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legujabban a következő bejelentések történtek:

Születések: Ispánovics András, rk. nap számos, fia. — Veress József, rk. vasuti lakatos, fia. — Schlitter Péter, rk. vasuti fűtő, fia. — Kiss Maria, rk. cseléd, fia. — Jakoviyev Vazul, gk. szabó, leánya. — Bécsi Mihály, rk. földműves, leánya. — Keip Maria, rk. cseléd, leánya. — Schlitter Anna, rk. cseléd, fia. — Buitel János, rk. cipész, leánya. — Lackov Dusan, gk. föld-

műves, fia. — Babinszki Mihály, ág. ev. fogházor, fia. — Gruin György, felekezeten kívüli, leánya.

Halálozások: Pinkert János István, rk. 15 hónapos, kanyaró. — Stein Manoné, szül. Anschlender Szerena, izr. 51 éves, petefészek-tömlő. — Ispánovics András, rk. életgyenge. — Duga György, rk. 5 éves, hörgőhurut. — Bene Illés, rk. 60 éves földműves tüdőlegdag. — Toma Rezsóné, szül. Ackermann Anna, rk. 72 éves, aggkór. — Popniatov István, gk. 70 éves városi szegény, tüdőlegdag. — Burai Viktória, rk. 17 éves, tüdővész. — Kriszt József, rk. 70 éves pék-ségéd, idült hölhurut. — Hoff Nándor, rk. 5 éves, vörheny. — Jelinek Alajos, ág. ev. 35 éves nap-számos, hashártyalob.

Orvosi körökben már régen ismert tény, hogy a Ferencz József keserűviz valamennyi hasonló vizet, tartós hasháztá és eméltésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjük határozottan Fe-rencz József keserűvizet.

— Lapunk legközelebbi száma, a közbeeső harmas karacsonyünnep miatt, hétfőn jelenik meg.

Irodalom.

* Utmutató az iskolai adminisztráció terén.

Az iskolai irodai adminisztráció, részint a nép-oktatásügy rohamos fejlődése, másrészt pedig a gondnoksági és iskolaszéki utasítások rendelkezési folytán oly annyira kifjődött, hogy abban ma már utmutató vezérforral nélkül elgazodni csaknem képtelenség. Ez érzett hiányon segíteni óhajván, dr. Szabó Mihály volt torontáli, jelenleg kiskülvármegyeyi kir. tanfelügyelő, kinek a tanügyi adminisztráció terén már számos hézag-pótló munkája jelent meg. Utmutató az iskolák és ovodák irodai teendőinek el-látására újabb munkát ad ki, melyben hosszas tanulmányozás nyomán rendszeresen feldolgozta az irodai teendőkre vonatkozó összes tudnivalókat. Több hasonló ügyforgalmu hivatali ügyviteli sza-bályzatnak s főleg az egyszerűsítési törvény ide-vegő rendelkezéseinek összehasonlítása és felhasz-nalásával ez uttörő munka I. részében az iskolai kisebb ügyforgalomra való tekintettel egybeállít-totta az „iskolai, irodai, ügyviteli szabályzatot”, a II. részében tanulmányi és az iskolai anyagi ügyek összes irodai teendőjét a legnagyobb részletezés mellett rendszerbe foglalva s kellő számú példák-kal megvilágosítva tárgyalja s végül a munka III. részében az iskolai kezelés és rendtartásban hasz-nálandó mintegy 54 nyomtatvány-mintát mutat be, az egész munkában minden tétel után zárójel közt hivatkozva az illető rendelet, szabályzat vagy szervezeti utasítás keltére és számára. Egyszóval gyakorlati módon utasítást ad e könyvben mind-azon irodai teendőkre, a mik a kisdövodában, az elemi mindennapi általános és gazdasági-ismétlő iskolában, az iparos tanonciskolában, illetve ezen intézetek iskolaszékei, gondnoksági és felügyelő bizottságai ügykörében előfordulnak, vagyis mind-azon intézeteknél, melyek rendszeren egy igazgató vezetése alá vonatnak. Használhatják e munkát: a kisdövodónok, elemi felsőnép- és polgári isko-lai, gazdasági ismétlőiskolai, iparos és kereskedő tanonciskolai igazgatók, tanítók, tanítónők és a képezdei növendékek, továbbá: az iskolaszékek, gondnokságok, ovodai, iparos- és kereskedőtanonc-iskolai felügyelőbizottságok s a kir. tanfelügyelő-ségek is. A felekezeti iskolákra vonatkozó egyhá-z-hatósági speciális rendelkezések, melyek az illető tanítók által könnyen utánjegyvezhetők, a feleke-zetek, különbfelésege miatt e munka szük kere-tében nem foglalhat helyet. Azonban fel van véve ide mindaz a tudnivaló, ami a felekezeti tanít-ót az állami és közsegi tanítóval közösen érdekli. A mű ára portomentes szétküldéssel 5 korona, megrendelhető szerzőnél. Ezenkívül új kiadás-ban megjelentek a szerzőnek eddig is uttörőknek elismert következő munkái: „Tanügyi teendők határidőjegyzéke”, ára 2 kor. „Tanítók jogai és kötelességei”, ára 5 kor. „Nepoktatásügyi közsegi közigazgatás”, ára 5 kor. 20 fill. „A tanfelügyelő-ségek ügykezelési szabályzata”, ára 2 kor. és „A tanf. ügykezelés egyszerűsítési és hatáskörének kiterjesztése”, ára 1 korona. Valamennyi 6 itten felsorolt munka, mely egymást kiegészíti, 15 korona kedvezményes áron kapható szerzőnél, dr. Szabó Mihály kir. tanfelügyelőnél Dicső-szentmártonban, ki gyűjtőknek 4 példány után tiszteletpéldánnyal szolgál.

Közgazdaság.

A megyei gazdasági egyesület 1903. évi működése.

— Elnöki jelentés. —

V. Szőlőmívelés.

(Folytatás.)

A szőlőmívelés érdekében egyesületünk há-rom szőlőfásoltási tanfolyamot rendezett, neve-zetesen Zsombolyán, Kis-Jécsán és Kis-Komló-son. A szőlőfásoltási tanfolyamoknál összesen 150 tanonca volt.

Hogy mily örvedetes arányokban terjed vármegyénkben a szőlőmivelés, arra élénk világot vet azon körülmény, hogy összesen 153 kocsi-rakomány szőlőkarónak kedvezményes szállítására állított ki az elnökség igazolványt, továbbá 44 q. elhasznált sürgönydrót kedvezményes áron való beszerzését támogatta a szükséges igazolványok kiállítására révén.

VI. Szövetkezetek.

1. Tekintettel arra a körülményre, hogy vármegyénkben összesen 44 tejszövetkezet működik, melyek megalakulásukat legnagyobb részben egyesületünk buzgókodásának köszönik, ennél fogva az egyesület lépéseket tett arra nézve, hogy ezen önállóan működő tejszövetkezeteknek érdekképviseletét megteremtessék oly módon, hogy azoknak érdekképviseletét maga a megyei gazdasági egyesület legyen. Az érdekképviselet módjait még nincsenek teljesen körvonalozva, reméljük azonban arra nézve, hogy ezt a közel jövőben sikerülni fog megoldanunk.

Tejszövetkezeinknek működését egyesületünk állandóan figyelemmel kíséri s amely tejszövetkezetben zavar vagy valamely kételey merült fel, oda egyesületünk mindannyiszor egy-egy szakembert küldött ki utbizgázítás és tanácsadás szempontjából.

2. Egyes birtokosok és kisgazdák számára anyagok és különböző cikkek beszerzését közvetítettük a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél. Szőlőpermetezésre szolgáló rézgalicot 24. q. közvetítettünk az egyesületünk fiókját képező gazdakörök tagjai számára és pedig olyként, hogy már eleve, kora tavasszal, midőn még a rézgalic ára alacsony volt, lefoglaltuk a szövetkezetnél a számításunk szerint szükségesnek mutakozó rézgalic mennyiségét, mely által sikerült gazdaköreinknek tagjait jutányos árban kitűnő minőségű rézgalic birtokába juttatni.

3. Mozgalmat indítottunk, hogy megyénkben gőzeke szövetkezetek alakuljanak. (Folytatjuk.)

A miniszterelnök karácsonya.

Budapest, december 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tisza István gróf miniszterelnök a karácsonyi ünnepeket családjával együtt rokonánál, Bethlen Pál grófnál, Besztercén fogja tölteni. A miniszterelnök aki tudvalevőleg hivatalba lépése óta kora reggeltől késő estig szakadatlanul dolgozik, azért nem megy Gesztre, hanem Beszterczére, mert karácsony alatt teljesen pihenni óhajt és még a saját gazdasági ügyeivel sem akar foglalkozni.

Udvari bál.

Budapest, december 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből táviratozzák, január 16-án Bécsben udvari bál lesz.

A kereskedelmi miniszter Fiumében.

Budapest, december 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Hieronymi kereskedelmi miniszter, ki tegnap óta családjával Abbaziában tartózkodik, a mai nap folyamán is megtekintett több ipari és kereskedelmi telepet. A miniszter az ünnepek után visszatér Budapestre.

Lónyayék a Rivierán

Budapest, december 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Nizzából jelentik, Lónyay gróf és neje néhány nap óta Nizzában tartózkodnak. A grófi pár ugyanazon termeket lakja, melyeket annak idején Viktória királynő birt.

Kutba zuhant lakodalmasnép.

Budapest, december 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ujvidékről jelentik: Nagy szerencsétlenség történt tegnap Nádaly községben. Páncsics György házában lakodalmat ütek. Az egyik legény e közben az udvaron belebukott egy alacsonyán kevert kutba. A lakodalmas nép segítségére sietett s a sok ember súlya alatt azonban a laza föld megindult és 8 ember a kutba zuhant. A kutbaesettek közül ötöt sikerült kimenteni, hárman azonban belefutak a hatóság megindította a vizsgálatot.

Elpusztult család.

Budapest, december 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Aradról jelentik, tegnap Korbest községben Balez Páter birtokost, feleségét és két gyermekét halva találták lakásukon. A vizsgálat megállapította, hogy este a lakásban tőzeggel befűtöttek s az ebből kiömlő mérges gázok ölték meg a családot.

A pénzeslevélhordó rablója.

Budapest, december 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Fiuméből táviratozzák, tegnap ott elfogták Gottfried Béla notorius betörőt. Kihallgatása alkalmával a betörő bevallotta, hogy ő rabolta ki Budapestén Boda pénzeslevélhordót. A rablót felszállították Budapestre.

Sztrájk.

Budapest, december 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Európa három nagy városából érkeznek ismét sztrájk hírek. Berlinben 3000 bérkocsis sztrájkol, mivel a gazdájuk nem akar állandó fizetést adni, hanem csak a jövedelem 40 százalékában osztoznak. Dresdenben a szövő munkások, Párisban pedig a kávéházi és vendéglői pincérek sztrájkolnak.

Hajók veszedelme.

Budapest, december 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Antwerpeni jelentések szerint a New-Yorkból érkezett „Finland” nevű hajó még mindig nem szabadult ki. A hajón 60 utas van, a kiknek helyzete vigasztalhatatlan. Ugyanekkor jelentik, hogy a „Bruggia” nevű hajó nagy ködben a northumberlandi kikötőn hajótörést szenvedett.

Határidő-üzlet.

Budapest, december 24. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén az árak szilárdak. Déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Table with 2 columns: Item and Price. Buza (áprilisra 1904.) 7.73, Tengeri (májusra 1904.) 5.20, Zab (áprilisra) 5.44, Rozs (áprilisra) 6.60.

TÁVIRATOK.

A király Wallseeben.

Budapest, december 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből táviratozzák, a király ma reggel a karácsonyi ünnepekre leányához, Mária Valéria főhercegnőhöz utazott. A király hétfőn tér ismét vissza Bécsbe.

Large advertisement for 'Királyfi és Társa' featuring 'REPARATOR' and 'KIRÁLYFI ÉS TÁRSA' services. Includes text about repairs, prices, and contact information. Also features smaller ads for 'Császárfürdő', 'HOTEL PARIS SZÁLODA', 'REMINGTON IROGEP', 'Tanningene', 'VÉRGYÓGYÍTÁS', 'OSERS és BAUER', and 'LEON és OLAI'.

Árverési hirdetemény.

Mokrin, Basahid, Szerb-Padé, Magyar-Padé és Szaján község, mint testületek tulajdonát képező s a nagykikindai 1391. sz. tjkvben A. I. 2479. hr. és 141. öi. sz. ház és beltelek vagyis az ugynevezett járási székház az érdekelt közegek elhatározása folytán 1904. évi március hó 1-én nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek örök áron el fog adatni.

Az árverés a nagykikindai járási szolgabíró hivatalos irodájában fog megtartatni.

Kikiáltási ár 20.000 kor.

Bánatpénz 2000 kor., mely készpénzben vagy ovadékképes értékpapirokban lefizetendő. Az árverés vevőre azonnal, a községekre nézve azonban csakis törvényhatósági jóváhagyás után válik kötelezővé.

A vételár 3 egyenlő, három-három havi időközben fizetendő 6%-os kamattal.

A bánatpénz a vételár utolsó részletébe lesz betudva.

Vevő a törvényhatósági jóváhagyás után azonnal birtokba lép, köteles azonban az esetleges bérlőnek a lakást szabályszerűen felmondani s a felmondási idő leteltét bevárni, mely időre járó házbér vevőt illeti.

Kelt Mokrinban, 1903. évi december hó 18-án.

Az érdekelt községek megbízásából:
Mokrin község előljárósa.

Az oly rövid idő alatt bámulatos gyorsasággal diadaluntal valóságos világhírré emelkedett

„RADIKÁLIS“
valódi tiszta folyékony ezüst.
mely jótállással aranyat, ezüztöt, alfemet, a legavultabbat is, egy pillanat alatt teljesen újjávarázsolja. — A

„RADIKÁLIS“

azonkívül sárga és veres rézet, kopott alpaca ezüstit egyszerű érintés által tartósan újra ezüsttel von be.
Egy mintatüveg ára 30 fill., nagyobb 70 fillér; 50 gramm 1 korona, 100 gramm 2 korona, 250 gramm 5 korona.

POLITZER SÁNDOR,

ő Felsége I. Károly román király udvari szállítójának találmánya és szab. tulajdonosa.

Kapható Nagybecskerekben: **KRECSMÁRY** és **MELKUN** drogueriájában és **MESZNIK R.** özevényének ékszerüzletében, továbbá Szegeden, a feltalálónál. (833-9.9.)

FELTŰNŐ UJDONSÁG.

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mászt nem szíhat.

legjobb valódi francia
SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY

560-x.51

DÉNES B. BUDAPEST, VI., VÁCI-KÖRUT 61.
BRAUNER és KLASSEK utóda PLEWA E. mérnök
es. és kir. szab. gép- és motorgyárának magyarországi vezérképviselője és raktára.
Legújabb rendszerű
BENZIN-, GÁZ-, PETROLIN- és GŐZ MOTOROK 2-100 HP.
BENZIN- és PETROLIN-LOKOMOBILOK 2 20 HP.
Ugyanezen motorok szivógáz-berendezéssel ellátva az üzemi költséget lényegesen és óránkint 2-3 fill.-rel lecsökkentik. — Olcsó árak és kedvező fizetési feltételek. — Árjegyzék ingyen és bementve.
SZOLID VIDEKI KÉPVISELŐK ALKALMAZTATNAK.

(833-214)

Szeged—nagykikinda—nagybecskereki h. é. vasut.

Ervényes: 1903. évi október hó 1-étől.

Oda				Szeged—Karlova—Nagy-Becskerek.				Vissza					
Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	V.-v.	8.				V.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.		
4402	4404	4406	4414					4413	4405	4403	4401		
I-III.	I-III.	I-III.	I-III.					I-III.	I-III.	I-III.	I-III.		
650	1010	815	230	ind. Budapest ny. p. u.				érk.	125	—	740	—	715
916	1134	935	351	.. Czegléd					1296	—	621	—	422
103	1206	1099	426	.. Kecskemét					1131	—	545	821	426
103	1237	1085	453	.. Kis-Kun-Félegyháza					1104	—	522	717	322
1227	—	1120	497	.. Szeged-Rökus					1030	—	426	—	245
145	1201	—	606	ind. Szeged				érk.	834	—	357	—	1232
155	1211	—	618	érk. Szőregh				ind.	820	—	345	—	1220
155	1212	—	619	ind. Szőregh				érk.	819	—	344	—	1219
203	1220	—	629	*Ó- és Új-Szt.-Iván					810	—	335	—	1211
217	1232	—	645	*Gyála					754	—	323	—	1157
224	1239	—	700	Szerb-Keresztur					745	—	315	—	1149
248	105	—	735	Törökkanizsa					720	—	257	—	1130
302	119	—	755	Szanád					649	—	235	—	1110
312	128	—	821	Csóka					635	—	224	—	1039
325	141	—	840	Tisza-Szt.-Miklós					604	—	210	—	1044
339	155	—	904	Padé					545	—	155	—	1029
353	209	—	920	*Esztermajor					522	—	138	—	1013
405	221	—	937	Bocsár					508	—	127	—	1001
415	231	—	948	érk. Karlova (9.)				ind.	455	—	115	—	949
V.v. 412	—	—	1031	érk. Nagy-Kikinda (9.)				ind.	350	—	1158	—	V.v. 411
I-III.	155	718	—	ind. Nagy-Kikinda (9.)				érk.	—	841	149	—	I-III.
350	—	—	—	ind. Karlova (9.)				érk.	—	754	100	—	928
444	245	802	—	Beodra					—	745	1251	—	918
439	256	812	—	*Vinceeér					—	735	1241	—	906
510	306	822	—	Török-Becse-Araacs					—	715	1221	—	833
528	327	845	—	Kumán					—	657	1203	—	754
626	345	903	—	Melenceze					—	643	1149	—	736
647	404	922	—	Elemér					—	622	1128	—	708
705	420	938	—	érk. Nagy-Becskerek (1. 2.)				ind.	—	607	1112	—	646
722	435	953	—	érk. Pancsova-Józsefváros (2.)				ind.	—	—	—	—	190
1213	920	—	—	érk. Szécsány (1.)				ind.	—	—	—	—	—

Oda				Nagy-Kikinda—Karlova.				Vissza					
V.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	9.				Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	V.-v.		
4512	4502	4504	4506					4501	4503	4505	4511		
I-III.	I-III.	I-III.	I-III.					I-III.	I-III.	I-III.	I-III.		
650	1010	815	230	ind. Budapest ny. p. u.				érk.	125	—	740	—	715
—	—	930	410	ind. Temesvár-Józsefváros				érk.	817	—	531	—	—
350	1158	155	718	ind. Nagy-Kikinda				érk.	624	841	149	—	1031
413	1220	221	738	ind. *Váalom				ind.	558	821	123	—	1005
429	1235	239	752	érk. Karlova (8.)				ind.	540	806	105	—	953
834	357	—	1233	érk. Szeged (8.)				ind.	14	—	—	—	602
722	—	435	933	.. Nagy-Becskerek (8.)					—	—	—	—	646
1213	—	920	—	.. Pancsova-Józsefváros (8. 2.)					—	607	1112	—	157

Festői szép

az olyan arc, mely finom, fehér és szeplőnküli és minden bőrtisztálanságtól ment. Hogy ezt elérhesük, mosakodjunk naponként

Bergmann-féle liliumtejszappannal
(Védjegy: Két bányász.)
Bergmann és Társától, Drezda és Tetschen a E Kapható darabja 80 fillérről

Basch Ernő gyógyszerésznél, Nagybecskerek

359a-30.28

Hirdetések

felvételnek a „TORONTÁL“ kiadóhivatalában.

43.411. sz. 1.003. Magy. kir. államvasutak. Zágrábi üzletvezetőség.

HIRDETMEY.

A magy. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a károlyvárosi állomáson létesítendő magas építmenyi munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetések, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek a magy. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőség pályafentartási osztályában és a károlyvárosi osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1904. évi január hó 7-én déli 12 óráig benyújtandók alulirt üzletvezetőség I-ső osztályába (Mihanovics-utca 12. sz. I. emelet).

Az ajánlatok egy korona, — az ajánlat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújtandók be: „Ajánlat a károlyvárosi állomás magasépítmenyi munkáira“.

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1904. évi január hó 5-én déli 12 óráig 3200, azaz háromezer kétszáz korona bánatpénz teendő le a magyar királyi államvasutak zágrábi gyűjtőpénztáránál akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló leletjegy az ajánlatához nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítottak, de névörtéken felül számtásba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti bevénnyel adandók fel.

Zágráb, 1903. december hóban.

(Az üzletvezetőség. Utánnomás nem díjaztatik.)

Alaptőkéje K. 400.000.

Tartalékjai 1902. végével K. 305.591.

A Nagybecskereki Takarékpénztár

(alapított 1872-ben)

e l f o g a d

takarék-betéteket

kamatozás végett a legelőnyösebb visszafizetési módzatok mellett,

engedélyez

jelzálog-kölcsönöket

Torontálvármegyében fekvő földbirtokokra

és pedig

a) kamatozó kölcsönöket

a kölcsönösszeg nagysága szerint $4\frac{3}{4}\text{--}5\frac{1}{2}\%$ -ra

10-50 évre

b) törlesztéses (annuitási) kölcsönöket

10-50 évre.

A kölcsönök árfolyamlevonás nélkül, tehát teljes összegben készpénzben folyósítatnak.

Bemutatandó a te'ekönyvi kivonat és a kataszteri birtokivmásolat.

Felvilágosítással — levelezés útján is — készséggel szolgál

az igazgatóság.

Sz.-v. 4401 I-III. 715 452 406 322 247

1932 1920 1919 1911 1157 1149 1130 1110 1059 1044 1029 1013 1001 949

Vv. 4411 I-III. 1081 928 918 906 843 754 736 708 646 150

V.-v. 4511 I-III. 715 1031 1008 953 608 648 157

ak. ség.

üzlet- rdet a as épít-

egyzék, pályá- ajtásá- asutak yában atalos

n u ár alulirt e-utca

mel- va és k be: nényi

k fog-

apon, óráig ánar- sutak akár

athoz

lyam zini-

latok

anat-

ég.

Elsőrendű
tűzifa.

Valódi porosz Kitűnő minőségű

szalon kőszén pirszén (coacs)
a Wildesteinsegen-Richterhof fele bányából.

— **Legjobb faszen.** —

Kaphatók:

KURLÄNDER IMRE fakeskedőnél

a Kurländer-udvarban, Gizella-part 2766. sz. — Telefon 89. sz.
— Továbbá a fatelepen, Korona-utca 585/II. — Telefon 35. sz. —

800-50.34

Cs. és kir. udvari szállító.

BERNOLENDT

fényezés, a világ legjobb fényezése és fényoróme mindenféle bőrből készült világos és fekete cipők részére. A legszebb fényt kölcsönzik és a bőrt tartóssá teszik. Használt és foltos cipők, barna vagy sárga bőrből „Lyosin” (diszfényezés) használata által mint új cipők néznek ki.

Alapított 1882. Gyári raktár: Bécs I. Schulerstrasse 21. Mindenütt kapható. (833-x.10)

Mokrin község előjáróságától.

10.350/1903. sz. 955-3.1

Pályázati hirdetmény.

Mokrin községnél megüresedett kerétszi állásra. Évi fizetés 600 korona készpénz, szabad lakás, fűtés, a konyha-, gyümölcs- és virágkert jövedelmének 1/2 része. Az állás jövő 1904. évi május hó 1-én elfoglalandó. Felhívtnak pályázni szándékozók, hogy az erre vonatkozó kérvényüket, képesítési s erkölcsi bizonyítvánnyal támogatva, jövő április hó 1-ig ezen község előjáróságához nyujtsák be.

Kelt Mokrinban, 1903. évi december hó 19-én.

Előjáróság.

A leglisztibb párolatu cognac a magyar-francia cognac-gyáre Világos.

Kapható minden nagyobb fűszer- és osemagykereskedésben.

(752-26.8)

Torontáivármegye központi járás főszolgabírájától.

9569. szám. 1903. 952-3.1

Pályázat.

Kis-Torák községben és 240 korona fizetéssel szervezett községi szülésznői állás üresedésbe jöven, pályázatot hirdetek azzal, hogy a kik ezen állásra pályázni óhajtanak, a magyar nyelvet szóval és írásban, a román és német nyelvet szóval birják, folyamodványaikat 1904. január 5-én előlítottnál nyujtsák be.

Nagybecskerek, 1903. december 20.
Daniel,
főbíró.

Karácsonyi ajándéku
alkalmas
Somfai Jánosnak

Kutyavár és más apróbb históriák

című könyve, melyet a kritika osztatlan elismeréssel méltatott.

— Most e —

leszállított áron kapható
a „Torontái” kiadóhivatalában.

Ára bérmentes küldéssel:
diszkótesben 3 korona. — füzeve 2 korona.

(101-x.17)

Felhivás.

Néhai Kothstein János helybeli cipész adósai felkérletnek, hogy tartózkodásukat utódjánál: **WILHELM FERENC** urnál, saját érdekükben, legkésőbb 1904. január hó 10-ig rendezzék.

(696-6.1)

A karácsonyi ünnepekre ajánlom a nagyérdemű közönségnek szegárdi

„Savanykás”

új boromat, literje 36 krajeár, továbbá állásban tisztult kitűnő „Othello“-rámpást literje 32 krajeár.

Marcolin Jenő.

(951-1.1)

Oh jaj!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuak

Egger mellpasztillái,
az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.
P. óbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:
„NÁDOR” gyógyszer-tár

Budapest, VI. ker., Váci-kört 17. szám.

Eggen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

Kapható: Nagybecskereken: Basch Ernő, Benkovich Mihály, Jákobi Ármán, Kellner József, Vantoch Zsigmond gyógyszer-tárakban. — Bégaszentgyörgyön: Szerdahelyi Károly gyógyszer-tárakban. — Szerb-Módoson: J. Grob Ferenc gyógyszer-tárakban.

(816-26.11)

A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.

Ergony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszer, amely már több mint 34 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik köszvénynek, csúznak és meghúléseknek.

Intés. Silányabb utánzatok miatt legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokháza „Ergony” védjeggyel és a „Richter” cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszer-tárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszer-tár Budapest.

— Richter F. Ad. és t. larsa. —
Csász. és kir. udvari szállítóok Rudolstadt.

(725-40.14)

Mindennemű kocsikat (hintó, homokfutó, halotti s más egyébüt) készíték a legújabb mód szerint, valamint javítók olcsón és gyorsan, szintugy jutányosan cserélek be ócskát — ujjak fejében. —

E szakmába vágó kovács, bognár és nyerges munkát szintén elvállalok.

Versenyképesség!

AMEND FERENC kocsigyártó
Nagybecskerek. Aradái-ut, a régi kórházzal szemben

(797-52.12)